

COVID-19 riska novērtējums

RĪGAS STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

VITA BREVIS ARS LONGA

Ivars Vanadziņš, Linda Matisāne
Darba drošības un vides veselības institūts,
Rīgas Stradiņa universitāte
Kontakti: ivars.vanadzins@rsu.lv

Īpaša aizsardzība = obligāta vakcinācija nepieciešama vairākām atšķirīgām darbinieku grupām

- Riska grupu darbinieki - darbinieku riska grupas COVID-19 kontekstā saprot darbiniekus (*vulnerable workers*), kurām ir augstāks risks slimot ar smagām un letālām COVID-19 formām:
 - » Darba rakstura dēļ
 - » Individuālo īpašību dēļ
- «Atslēgas» darbinieki («kritiskie», *essential*) – darbinieki, kuru saslimšanas gadījumā ir apdraudēta uzņēmuma darbība piemēram, dispečeri, operatīvie darbinieki (elektrības ražošana, siltuma ražošana u.c.)

COVID-19 riska grupas - individuālās īpašības

- »augstāks vecums
- »hroniskas slimības (sirds un asinsvadu sistēmas slimības, elpošanas orgānu slimības, paaugstināts asinsspiediens, liekais svars ($KMI > 30$), cukura diabēts, ļaundabīgie audzēji)
- »vīriešu dzimums,
- »neeiropēidā rase,
- »migranti (dzīvo šauros apstākļos, bieži daudzi cilvēki vienās telpās)
- »darbinieki ar zemākiem ienākumiem (saistāms arī ar zemāku informētības un izpratnes līmeni)

COVID-19 riska grupas darba raksturs

- kontakts ar skaidri zināmiem **COVID-19 pozitīviem** cilvēkiem vai ļoti ticami pozitīviem (piemēram, cilvēki, kas slimi ar jebkādām augšējo elpceļu slimībām, piemēram, aptiekas)
- kontakts ar cilvēkiem, kuriem **COVID-19 statuss nav zināms** (jo vairāk kontaktu, jo augstāks risks)
- risks ir augstāks, ja tuvāk par 2 m un ilgāk par >15 min

Individuālais riska novērtējums – darba raksturs

		Nomiršanas risks no COVID-19		
		Zems Jauni cilvēki bez hroniskām slimībām	Vidējs Vidējs vecums vai jauni cilvēki ar hroniskām slimībām	Augsts Vecāki cilvēki vai vidēja vecuma cilvēki ar hroniskām slimībām
Risks darba vidē inficēties ar COVID-19	Zems Darbs no mājām un strikta visu prasību ievērošana	A	A	B
	Vidējs Kontakts ar cilvēkiem, kuru COVID-19 statuss nav zināms	A	B	C
	Augsts Kontakts ar COVID-19 + cilvēkiem	B	C	C

Veicamie pasākumi atkarībā no riska novērtējuma

- A – ievērot vispārējās vadlīnijas (mājas, rokas, 2 m, maskas utt.)
- B:
 - + pārrunāt individuālās inficēšanās iespējas - šiem kritiskajiem punktiem pievērst īpašu uzmanību
 - + prioritāti darbs attālināti
 - + regulāri atgādināt par A (uzraudzība un kontrole)
 - + ļoti ieteicama obligāta vakcinācija
- C:
 - + obligāta vakcinācija
 - + samazināt kontaktus ar cilvēkiem (klientiem, apakšuzņēmējiem u.c.)

Adaptēts no: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32453518/>

Individuālais riska novērtējums – «atslēgas» cilvēki

		Uzņēmum darbības apturēšanas sekas		
		Amats nav kritisks uzņēmuma darbībai	Amats ir nozīmīgs uzņēmuma darbības nodrošināšanai	Amats ir kritisks uzņēmuma darbībai
Risks inficēties ar COVID-19	Zems Darbs no mājām un strikta visu prasību ievērošana	A	A	B
	Vidējs Kontakts ar cilvēkiem, kuru COVID-19 statuss nav zināms	A	B	C
	Augsts Kontakts ar COVID-19 + cilvēkiem	B	C	C

Veicamie pasākumi atkarībā no riska novērtējuma

- A – ievērot vispārējās vadlīnijas (mājas, rokas, 2 m, maskas utt.)
- B:
 - + ļoti ieteicama obligāta vakcinācija
 - + pārrunāt individuālās inficēšanās iespējas - šiem kritiskajiem punktiem pievērst īpašu uzmanību
 - + prioritāti darbs attālināti
 - + regulāri atgādināt par A (uzraudzība un kontrole)
- C:
 - + obligāta vakcinācija
 - + izslēgt kontaktus ar cilvēkiem (klientiem, apakšuzņēmējiem, kolēģiem u.c.)

Lai izvairītos no "atslēgas" darbinieku saslimšanas:

- identificēti uzņēmuma "atslēgas" ("kritiskie" vai «*essential*») darbinieki, piemēram, dispečeri, operatīvie darbinieki, kuri pilnībā tika nodalīti no kontaktiem ar citiem darbiniekiem, izslēdzot jebkādus kontaktus;
- "atslēgas" darbiniekiem nodrošinātas atsevišķas ģērbtuves, atpūtas telpas;
- "atslēgas" darbiniekiem sagatavota iespēja gulēt uzņēmuma telpās, ja notiktu situācijas pasliktināšanās, tādējādi samazinot iespēju kontaktēties ar potenciāli inficētiem cilvēkiem sabiedrībā;
- "atslēgas" darbinieku uzturēšanās telpas tiek tīrītas pēc īpašas procedūras laikā, kad "atslēgas" cilvēki telpās neatrodas, lai nebūtu teša kontakta starp "atslēgas" cilvēkiem un apkopējām.

